

POLACY NA EMIGRACJI

KANADA
Polacy w Kanadzie budują Dom Ludowy w Wadowicach
Grupa Polaków w Kanadzie postanowiła ufundować Wadowicom Dom Ludowy.

WIELKA BRYTANIA

Próby założenia polskiego gimnazjum w Londynie
Obecnie istnieją dwa prywatne gimnazja polskie, a mianowicie w Fawley Court — dla chłopców, oraz w Pitstord — dla dziewcząt.

nie oraz przystąpić do gromadzenia niezbędnych funduszy. Myśl założenia polskiego gimnazjum w Londynie zrodziła się w kołach Polskiego Uniwersytetu na Obczyźnie (PUNO), istniejącego i działającego od szeregu lat w Londynie, którego dalsze istnienie uzależnione jest od napływu nowych studentów, a ci przybywają przede wszystkim z gimnazjów i liceów polskich.

AUSTRALIA
Recitale chopinowskie

Dużym przeżyciem artystycznym dla spragnionej dobrej muzyki Polonii australijskiej stały się recitale fortepianowe wybitnego pianisty polskiego Stanisława Niedzielskiego. Szczególnie silne wrażenie wywarły w jego wykonaniu utwory Chopina. Koncerty Niedzielskiego były wydarzeniem nie tylko dla miejscowej Polonii, lecz i dla ogółu miłośników muzyki w Australii.

"SWÓJ DO SWEGO"

Napisał: DR. SŁAWONIER FELIX WERPACHOWSKI

Pod powyższym tytułem został opublikowany mój artykuł w nr. 33 "LUDU" z dnia 13-IX-58, jednak że nie otrzymałem jeszcze poparcia na ten temat, ponawiam prośbę w redakcji o ponowne opublikowanie, żebym mógł uzyskać życzliwe poparcie Czytelników naszej drocennej jedynej polskiej gazety no i za jej pośrednictwem poparcie mego APELU!

stania kolonii, t. j. przeszłości, ale i jej obecny rozwój t. j. teraźniejszość. Zaznaczam, obecny rozwój: n. p. — Jak kolonia — okolica — się rozrosła liczebnie, ile powstało przedsiębiorstw, fabryk, młynów, sklepów, aptek i t. p. Czy istnieją tam jakie szpitale, kolegia, kluby, towarzystwa, kościoły, seminaria, i t. p.

Chcę to wszystko opisać, by wykazać że nasi rodacy z pochodzenia Santokatarzynskiego też są waci wspomnienia. Apeluje więc, do was Czytelnicy "LUDU" ze Stanu Santa Catarina, czy do tych, którzy wyemigrowali z tamtąd, na Norte do Paraná, lub w inne okolice, byście opisali dokładnie coś nieco o waszych okolicach na poniżej podany mój adres. Każdemu kto udzieli mi dokładnych informacji, odwiedzę się, posyłając jeden egzemplarz książki, jako rekompensację za poparcie mojej inicjatywy i pracy.

Jeszcze jeden APEL:

W zeszłym miesiącu ogłosiłem przez radią: "Audytyj Polaków", prośbę o pomoc w odzyskaniu zagubionej paczki drogocennych książek lekarskich w języku polskim, obrazów i listów od krewnych w Polsce. Jako że nie odzyskałem tejsz paczki, dopisuję tą prośbę tutaj, wyjaśniając jak ona została zgubiona.

sta wdzięcznością, jeszcze postaram się postać chójnie wynagrodzić. Oto mój adres: Dr. S. Felix Werpachowski, Cirurgião - Dentista, Rua Dez. Westfalen, 285 - 2.º andar - Apto. 10 - Caixa Postal 3910. CURITIBA - PARANÁ

POSZUKUJE SIĘ: Zgubionej w jednej z restauracji Kurytybskich, PACZKI Z POLSKI zawierającej książki lekarskie i dentystyczne drogie, w języku polskim, obrazy z Polski i listy od krewnych. Ten kto znalazł by tą paczkę, dostanie chójne wynagrodzenie za doręczenie jej w Redakcji "LUD", albo w moim konsultorium pod adresem: Dr. S. Felix Werpachowski, Cirurgião - Dentista, Rua Dez. Westfalen, 285 - 2.º andar - Apto. 10 - Caixa Postal 3910. CURITIBA - PARANÁ

Msza św. Za Spokój Duszy

S. + P. PAULINY LACHOWSKIEJ

w drugą rocznicę śmierci, zostanie odprawiona Msza św. w dniu 1 listopada o godzinie 9,30 rano, w kościele św. Wincentego a Paulo, na którą zaprasza krewnych, przyjaciół i znajomych

RODZINA

Podziękowanie

Rodzina Dr. JANA SKALSKIEGO składa serdeczne podziękowanie wszystkim krewnym, przyjaciółom i znajomym którzy wzięli udział w pogrzebie, oraz okazali współczucie naszej stroskanej rodzinie nadsyłając kondolencje, dużą ilość slicznych wienców oraz bukiety pięknych kwiatów.

Nasze szczerze "BÓG ZAPŁAĆ" Chórowi św. CECYLII który podczas uroczystej Mszy św. w 7-mym dniu śpiewał pieśni żałobne tak wzruszająco, dając dowód prawdziwego sentymentu i serdecznego współczucia.

Za spokój duszy ś. p. JANA SKALSKIEGO zostanie odprawiona Msza św. żałobna w kościele św. Stanisława 8-go listopada (sobota) o godzinie 7,30 rano, (trzydziesty dzień śmierci), na którą zaprasza krewnych, przyjaciół i znajomych w głębokim smutku pogrążona Rodzina.

GRÊMIO RECREATIVO UNIÃO SOC. BENEFICIENTE E RECREATIVA UNIÃO (DAWNY ZWIĄZEK POLSKI)

Zaproszenie

Grémio Recreativo UNIÃO i Grémio JUVENTUS ma zaszczyt zaprosić swych członków, również członków Związku, oraz swoich sympatyków, na WIELKĄ ZABAWĘ TANECZNĄ, (Balle dos Tangos), która odbędzie się dnia 8-go listopada, w sobotę. — Na zabawie tej odbędzie się wybór Królowej z Grémio JUVENTUS. — Początek o godzinie 22-ej. Za liczne przybycie dziękuję

ZARZĄD

NADZWYCZAJNA OKAZJA

(Obszar najlepszych ziem i lasu w Norte Goiaś)

Odsprzedam 1.000 hektarów (412 akrów) ziemi pierwszej klasy, pokrytej dziewiczym lasem, (lasy tak zwane mahonienie, gdzie rośnie mahon, brazylijski heban — Swietenia macrophylla), położonej w dolinie rzeki Araguaia (25 km. od rzeki) i w odległości 50 km. od autostrady BR-14 (przezina Brazylię wzdłuż, od Belém do Pará, przez BRASÍLIA, do Rio Grande do Sul) która za dwa lata będzie gotowa, asfaltowana.

Świetna okazja dla zorganizowania fazendy bydła, kawy, kakao, bawelny, ryżu, hodowli świni etc. (Zbyt za kilka lat zapewniwo do Belém do Pará i do Brasília, Salvador, Goiânia). Okolicę wykupywane przez fazendców z Minas i Goiaś i São Paulo.

Cena, wraz z pomiarem: 250 tysięcy kruzefurów. Warunki: 125 tysiąty "à vista", reszta na spłaty 5 lat (po 25 tysiąty rocznie).

Powód odsprzedania: poszukuje sąsiada, rodaka, dla ułatwienia zorganizowania fazendy.

Informacje: Dr. Szymon Luty Kossobudzki BURITI ALEGRE. Stan Goiaś, Av Brasil 60.

POSZUKIWANIE

Melania Szumoda jest poszukiwana przez rodzinę z Ameryki. Wszelkie wiadomości kierować na adres: Daniel Potachnik, Moimho Rio Grandeense. Cx. p. 8, Passo Fundo, Rio Grande do Sul.

HIPNOTISMO

ATENÇÃO!

IGREJAS - ESCOLAS - CLUBES - SOCIEDADES E PATROCINADORES

O Professor Müller oferece-se para apresentar espetáculos de Hipnotismo científico — Telepatia — Mágicas — Truques e Comédias.

Atende-se em qualquer cidade e localidade. Mude seu programa costumeiro para um mais original, "Instrutivo — Recreativo — e Divertido". INFORMACOES: Professor Müller — Avenida João Pessoa, 120 — 1.º andar — Fone 4 — 5732 — Curitiba — Paraná.

Zaproszenie Na Mszę Świętą

S. + P. HALINA Z BRYGOLÓW SMAK

Edward Brygola z rodziny, Władysław Smak z dziećmi zapraszają krewnych i wszystkich przyjaciół na Mszę św. żałobną w pierwszą rocznicę śmierci naszej najdroższej córki, zony, matki i siostry, która się odędzie dnia 4 listopada o godzinie 7,30 w kościele św. Stanisława.

Z góry składamy serdeczne Bóg zapłać!

S. + P. IGNACY SZYDLÓWSKI

Pod długiej i ciężkiej chorobie, zaopatrzonej świętymi Sakramentami, zmarł dnia 16-go października b. r., w wieku lat 85, Ignacy Sztydlowski, pozostawiając w smutku żonę z domu Czelińska, trzech synów i pięć córek nie licząc wnuków i prawnuków. Pochowany został na kolonii Warta przy licznym udziale sąsiadów i znajomych.

Obrzędy religijne zostają odprawione przez Ks. Proboszcza Jana Tonetto. Tym wszystkim, którzy wzięli udział w pogrzebie składam serdeczne Bóg zapłać

SYN LUKASZ

Paczki Do Polski PEKAO Pewność i Zaufanie

Święta już blisko — a Bliscy daleko. Już Teraz Już Dzisiaj Zamówcie Paczki Świąteczne, które dostarczymy na Boże Narodzenie

ZYWNOSCIOWE PACZKI ŚWIĄTECZNE Z OPLATKIEM \$ 12.00 UPOMINKOWE PACZKI DLA PAŃ \$ 7.90 UPOMINKOWE PACZKI DLA PANÓW \$ 8.90

Nasze nowe Jesienne Katalogi: OGÓLNY I TEKSTYLNÝ — ZAWIERAJĄ OLBRZYMI WYBÓR.

OSOBNY CENNIK ZAWIERA PONAD 500 NAJBARDZIEJ POSZUKIWANYCH LEKARSTW DOSTARCZANYCH NATYCZMIAST ZE SKŁADÓW W POLSCE.

Po wszelkie informacje prosimy zwracać się do miejscowych przedstawicieli lub do PEKAO Trading Corporation 25 BROAD STREET — NEW YORK 4, N. Y.

PACZKI PEKAO DO POLSKI

Najlepszy sposób pomocy dla Rodzin i Przyjaciół w POLSCE są PACZKI PEKAO. Można przesyłać paczki żywnościowe, ubranie, obuwie, materiały do budowy domów, narzędzia, maszyny, motocykle, rowery, samochody, meble i wiele innych rzeczy.

OBECNIE PEKAO OFERUJE WIELKI WYBÓR LEKARSTW AMERYKAŃSKICH DLA POLSKI Można również przekazywać każdą sumę na tak zwane "PACZKI DO WYBORU". Odbiorca w Polsce wybiera za te paczki przedmioty najbardziej potrzebne. Wszystkie PACZKI PEKAO są bez cła. Prosić o katalogi ogólne i na lekarstwa. REPRESZ. PEKAO Trad. Corp. New York, — H. BERGMAN, — S. Paulo, Rua Ana Cintra 295 — Apartamento 51. Tel.: 52-87-29 — BRASÍL.

MINERVA FARMACIAS E DROGARIAS

Jest to firma, która słynie na rynku ze swoich wyborowych lekarstw — z Fillami hurtownymi i detalicznymi. CURITIBA: - MINERVA. PRINCIPAL. CENTRAL. BRASIL, MINERVA 15, SUISSA, POPULAR, DEODORO, COLOMBO e OSÓRIO. - INTERIOR: - PONTA GROSSA, LONDRINA, MARINGÁ, PARANAGUÁ e UNIÃO DA VITÓRIA. Gdyby w waszej miejscowości nie było lekarstwa, które wam potrzebne, to zamówcie je przez t.zw. "REEMBOLSO POSTAL" w jednej z DROGARIAS MINERVA, które zawsze są gotowe, aby obsłużyć tych, którzy je potrzebują.

BONN - WARSZAWA - MOSKWA

Berlin przeżywał przez pięć dni złudzenie stolicy Niemiec. Do Berlina zjechał cały Bundestag, rząd federalny i fala dygnitarzy i urzędników bońskich...

względnie na co dawali odpowiedzi wymijające, nie uprawniają nas do optymistycznej oceny przyszłości stosunków polsko-niemieckich...

nymi mocarstwami świata, a więc także z ZSRR. Ale dobre stosunki z bezpośrednimi sąsiadami służą nie mniej interesom danego państwa...

niewybaczalnym błędem ówczesnej polityki niemieckiej. Porozumienie Hitlera ze Stalinem skończyło się nie tylko katastrofą Niemiec...

DRA. LUCINA DEC - Lekarka

Klinika ogólna dla niewiast — Choroby kobiece — Przed-połogowe (połóg bez bólu) — Choroby dziewczęcych i panien. KONSULTORIUM: — Pracą Zacarias — Edifício Pedro Demetero 3.º andar...

FIBRA DE LINHO COMPRA-SE QUALQUER QUANTIDADE PAGA-SE BOM PREÇO — OFERTAS COM AMOSTRA PARA C. P. 2468 — CURITIBA.

CONTABILIDADE E ADVOCACIA

FRANCISCO SOVIERZOSKI e ROMÃO SOVIERZOSKI Contratos. Distratos. Eseritas avulsas. Atrazadas. Declarações de Renda. Registros na Junta Comercial...

SEÇÃO JURÍDICA — Cobranças amigáveis e judiciais. Legislação fiscal e do trabalho. Defesas e recursos. Inventários. Concórdias. Falências.

DR. MIROSŁAW BARAŃSKI — LEKARZ — Laurent i Docent Uniwersytetu Parańskiego. Specjalista od Chorób Przewodu Pokarmowego, Żołądka, Wątroby, Kiszki...

Wiadomości z całego świata

KILKA DNI TEMU, w początkach ubiegłego tygodnia zdarzyła się katastrofa lotnicza na linii Moskwa — Pekin, w której zginęło kilka poważnych figur Chin Komunistycznych...

Brytania będzie reprezentowana na Konferencji, która się rozpocznie w dniu 31 października w Genewie i gotowa jest do przystąpienia do umowy o zaprzestaniu dalszych doświadczeń z bombami atomowymi...

WEGIERSKIE dzienniki podają o przywróceniu zwonu na Węgrzech t. zw. "Trybun społecznosci, lub robotniczych", które mają na celu zwalczanie sabotażu w fabrykach przemysłu ciężkiego na Węgrzech...

KONSUL Stanów Zjednoczonych na Kubie wniósł w tych dniach prośbę do rządu rewolucyjnego o uwolnienie dwóch obywateli amerykańskich, którzy zginęli i prawdopodobnie, według zeznań pracowników rafinerii naftowych...

STANY ZJEDNOCZONE zarejestrowały już 12 prób z bronią atomową w rejonie morza arktycznego. Sowieci więc od swego ogłoszenia w dniu 30 września, że przystępują do dalszych doświadczeń...

W KATASTROFIE LOTNICZEJ podczas zderzenia się dwóch samolotów w tym jednego angielskiego samolotu pasażerskiego zginęło 31 osób. Jedynym żywym istotami były kurozeta w liczbie 30, które ocalały z tej strasznej katastrofy...

OPERACJA POSSOS PETROLIFEROS — tajna konspiracja argentyńska mająca na celu zniszczenie wszystkich urządzeń wydobywczych i przetwórczych ropy naftowej...

WIECNE odpozywanie racie — Wierzę w to, że pośród tysięcy godziwych i uczciwych ludzi, którzy w imię państwa i w imię ludzkości, w imię przyszłości, w imię... 1958

JAN WÓJCIEK

LISTOPADOWE REFLEKSJE

Na ziemi ojców naszych, w czas listopadowy — czerwień i złoto. Czerwieni liści jesiennych, złota jesiennych liści... I ciżba, albo szmer płaczu deszczowego...

Cmentarze nasze... Wioskowie, ciche cmentarzyki... Wielkomiejskie cmentarze-parki, cmentarze-ogrody... Známym, ale jakże odmiennie dzisiaj słońca postać!

Tym którym prochy zostały w Oświęcimiu, Katyniu i we wszystkich obozach śmierci. Tym którym pomordowały uraże turmy śledzące...

na wieczny ból, barbarzyńcom, wschodu i zachodu na hańbę — bezimienne prochy polskie uśiady ziemi. Jakże odnalazł się w te Noc Listopadowa, w Dzień Zaduszny...

wego, nadzieje bytu wolnego, spokoju, pewności życia, swobodnych przekonań i wiar. Nadzieje odpozcynku spokojnego i spokojnego wychowania potomstwa...

Listopad... Dobrze jest obcować ze zmarłymi w listopadzie. W czerwieni i złocie umierających liści, w rozmoedniu brozoj plącaczaj, która na jesyeniemy wieźrze najtekniej przemawia...

Włóczy się za nią, żal tęsknica... A srebrne dzwony biją wciąż na Anioł Pański... Doszli tedy posłowi nasi na cmentarz wioskowy, poniałi groby znajome, a uklękłszy rzekli:

Krzyż Virtuti Militari przypięty tym, którym chowali byli na cmentarzach pełnych wyrw i lejów, na cmentarzach staroganych odpadkami bomb, o trumnach sterzących w niebo...

W bezsenne krynuczące i niepotrzebnej śmierci powiękzaly się miliony zmarłych naszych braci. Ale nie wszystkim objęci ciższą swoją cmentarze ziemi polskiej...

W dniu Zaduszny rozmawiamy z naszymi umiarłymi. W dniu, który w Polsce barul się czerwienią i złotem. Czerwieńią przelanej krwi i złotem bohatertwa. Więcej oni nam, niż my im powiedzieć możemy...

Honor to wielki — żołnierska śmierć umierać. Bo go doznała śmierć bohaterska i cziłknia godna za to, że poszedł spełnić swój obowiązek, a idąc, to sobie miał w myśli i sercu głęboko zakorbowane...

Jan Wójciek

ROŚLINY MOTYLKOWE I ŻYZNOŚĆ GLEBY

Oprócz obornika i kompostów, żyzność gleby podnoszą także resztki roślin motylkowych i tak zwane zielone nawozy.

O roślinach motylkowych, jak lucerna, konieczna, seradela, łubin, groch, wyka i bobik, mówimy, że stanowią dobry przedplon dla innych roślin uprawnych. Powodem tego jest użyźniająca działanie tych roślin na glebę. Na czym ono polega? Przede wszystkim na tym, że pozostawiają one po sobie dużo najważniejszego składnika nawozowego, jakim jest azot. W przeciwieństwie do innych roślin np. zbożowych, okopowych i przemysłowych — rośliny motylkowe wzbogacają glebę w ten składnik.

Przyglądając się korzeniom roślin motylkowych, łatwo można zauważyć, że występują na nich zgrubienia w kształcie brodawek. W brodawkach tych znajdują się bakterie, które mają zdolność przerabiania azotu z powietrza. Z azotu tego korzysta roślina, wzamian za co zaopatruje bakterie w inne niezbędne dla ich życia pokarmy.

Rośliny motylkowe wykazują dużą zawartość azotu zarówno w korzeniach, jak i w częściach nadziemnych (łodygi, liście). Zaorując masę ro-

ślinną czy nawet tylko resztki poźniwe, jak ściernisko i korzenie, zaopatrujemy glebę w obfitą ilość azotu. Oprócz tego korzenie roślin motylkowych głęboko sięgają w ziemię, głębiej, niż zboża i wiele innych roślin. Drażąc w glebie otwory, torują drogę korzeniom innych roślin następczych, uprawianych po ich sprzecie. Stwierdzono, że dzięki temu korzenie żyta uprawianego po łubinie dochodziły do głębokości 1 metra, gdy tymczasem żyto po roślinach kłosowych korzeniło się tylko do 40 cm. Rośliny uprawiane po motylkowych, dzięki głębiej sięgającym korzeniom mają możliwość pobierania więcej pokarmów z gleby i tym samym lepiej się rozwijają, dając znacznie wyższy plon.

Gęsta sieć kanalików w glebie pozostających po korzeniach roślin motylkowych przyczynia się także do lepszego przesiekania wody z głębszych warstw ziemi, co również wywiera wielki wpływ na rozwój roślin uprawianych po roślinach motylkowych.

Sprawa zaopatrzenia gleby w azot i dodatnie strony głębokiego i obfitego korzenia się roślin motylkowych, to nie są jedyne cechy jakie one

posiadają. Rośliny te odznaczają się jeszcze dużą zdolnością pobierania z ziemi innych składników, które wszystkie rośliny koniecznie potrzebują do swego życia i rozwoju, a które potrzebne są w stosunkowo małych ilościach. Rośliny motylkowe pobierają i przetwarzają trudno rozpuszczalne składniki gleby w różnych połączeniach zawierających fosfor i potas. Na przykład łubin, z ubogiej nawet gleby piaszczystej pobiera 3 — 4 razy tyle fosforu i przeszło 2 razy tyle potasu, co owies. Rośliny te nie tylko lepiej od innych potrafią sobie radzić z czerpaniem pokarmów z gleby, lecz i pozostawiają po sobie więcej fosforu i potasu dla roślin, które po nich przychodzą.

Ostatnim wreszcie dodatnim oddziaływaniem roślin motylkowych na żyzność gleby jest lepsze ocienianie jej przed wpływami powietrza, i słońca, aniżeli innych roślin.

Ścisłe badania wykazały, że ogólna powierzchnia liści wytworzonych przez rośliny motylkowe jest

wielokrotnie większa, niż u roślin zbożowych, a tym bardziej okopowych czy przemysłowych. Lepsze ocienienie ziemi występujące w pełni rozwoju roślin motylkowych łagodzi wpływ deszczu splukującego sole mineralne z powierzchni i wpływającego na tworzenie się skorupy. Ocienienie zapobiega również szybkiemu parowaniu wody, utrzymując dłużej wilgoć.

Ponadto wielka ilość liści i osłona jaką one stanowią ma jeszcze inne pożyteczne działanie, a mianowicie nie dopuszcza ona do gleby promieni słonecznych, a przez to wpływa korzystnie na rozwój wielu bardzo korzystnych bakterii w wierzchniej warstwie gleby żyjących, które słońce zabija.

Tym więcej tu w okolicach podbiegunowych, w krajach gorących, uprawianie roślin motylkowych jest bardzo wskazane, gdzie siła promieni słonecznych jest znacznie większa i gdzie krótkie a ulewne deszcze bardzo łatwo spłukują sole mineralne i nawozy z powierzchni gleby.

PARANPOL:

Sprzedaje bilety lotnicze i okrętowe — wyrabia paszporty wizy konsularne — sprowadza krewnych i znajomych z Polski — organizuje wycieczki do kraju — przeprowadza naturalizacje — pośredniczy i przyjmuje przedpłaty w nabywaniu pism i periodyków, książek i płyt polskich — sporządza kontrakty — załatwia wszelkie sprawy biurowe.

Pełnomocny przedstawiciel: ARS POLONA — PRODIMEX — TOUR-ORBIS — NASZA OJCZYZNA — 7 DNI — MAGAZYN, na centralne i południowe stany Brazylii.

JOÃO EST. CERANOWICZ
"PARANPOL LTDA."

Praca Osório, 45 — Conj. 702 — Fone: 4-4767 — Caixa Postal, 591 — Curitiba Paraná.

Godziny przyjęć: codziennie od godziny 9-tej do 11-tej i od 15-tej do 17-tej. — W soboty od godz. 9-tej do 11-tej.

SKŁAD METALI i STAREGO ŻELASTWA

KUPNO I SPRZEDAŻ

CZEŚCI SAMOCHODOWE DO KAŻDEJ MARKI.
MIEDZ, MOSIĄDZ, CYNK, CYNA, OŁÓW, BRONZ, ALUMINIUM, RURY, BECZKI (TAMBORY), GUMY SAMOCHODOWE, BATERIE, MASZYNY I T.P.

Płacimy najlepsze ceny rynkowe

WINCENTY ROZWALKA

ALAMEDA LOURENÇO PINTO, 470 - Praça da Estação
CURITIBA PARANÁ

Farmacia e Drogaria Stellfeld

Matriz: PRAÇA TIRADENTES 530, Filie: RUA RIACHUELO, 138 i FARMATEL, Travessa Oliveira Belo, 71

Są to apteki prowadzone przez Profesorów Fakultetu Farmaceutycznego, które sprzedają najtaniej w Kurytybie i godne zaufania.

W Matriz udziela porad DR. GABRIEL NOWICKI od 11-ej do 13-ej. Choroby wewnętrzne (Specjalność narząd moczowy)

DR. EDWARD BOCHNIA

ADWOKAT

Załatwia sprawy: cywilne, handlowe, kryminalne, robotnicze i naturalizacje. Przeprowadza inventarze.
RUA DEZEMBARGADOR WESTFALEN, 94
Salas 5 e 6 — CURITIBA

TATRA

(ESPÉCIES CARMINATIVAS)

Indicado no alívio de: - Perturbações digestivas — Distúrbios estomacais — Acidez gástrica — Gases intestinais — Prisão de ventre habitual, etc.

Encontrado em todas farmácias e drogarias, ou com os Agentes Gerais Exclusivos :-

Importação e Exportação Maryan Vukosav Ltda.

Despachamos pacotes para todas as partes do mundo, inclusive Rússia, Polónia, Jugoslávia, Ucrânia, Israel, etc.

REMETEMOS PACOTES DE ½ KG. DE CAFÉ
REMÉDIOS POR AVIAO.

SOLICITE CATALOGOS A

IMPORTAÇÃO E EXPORTAÇÃO

MARYAN VUKOSAV LTDA.

Praça da Sé, 399 — Fone 36-8530

Caixa Postal 6342 — SÃO PAULO

RIO DE JANEIRO - Rua Mayrink Veiga, 28 3º s/3
— Fone 23-4043 —

ATOMOWA ŁÓDŹ PODWODNA

"Do wszystkiego można się przyczynić", nawet i do najnowszych i najciekawszych odkryć. Czy wiele byłoby krzyku, gdyby jedna z dwu wyrzucanych rakiet na księżyc, doleciała tam a nawet wróciła na ziemię zaopatrzona w bogatą dokumentację naukową? Zapewne podróż człowieka w statku przestrzennym, a choćby w sztucznym satelicie nie zrodziła wiele większego wrażenia, bo "do wszystkiego można się przyczynić"!

Nic więc dziwnego, że przyczyniona do wielkich osiągnięć opinia publiczna nie przejęła się zbytnio niezwykłymi osiągnięciami amerykańskich łodzi podwodnych, które po raz pierwszy w dziejach żeglugi przepłynęły w sierpniu b. r. pod lodami bieguna północnego. W ten sposób doszło do osiągnięcia najkrótszego połączenia morskiego, a raczej podmorskiego na północy pomiędzy oceanem Spokojnym i Atlantyckim.

Prawde powiedziawszy, mało kto zdaje sobie dobrze z tego sprawy, że dzień 4 sierpnia 1958 roku, dzień, w którym "Nautilus", amerykańska łódź podwodna o napędzie atomowym, stanęła na biegunie, pod grubą warstwą lodu, przejdzie do roczników żeglugi morskiej a także i do nauki, jako jedna z najważniejszych dat.

Historia odkryć naukowych, historia żeglugi morskiej, mówią nam, że nie pierwszy Amerykanie marzyli o podobnym osiągnięciu. Fantastyczny pisarz młodzieży — Juliusz Verne — pisze już o podróży swego okrętu "Nautilus" (taka sama nazwa jak pierwszej atomowej łodzi podwodnej, którą Amerykanie odbyli podróż podmorską do bieguna północnego), pod wodami oceanów. Mimo wielkiej fantazji, autor nie pokusił się o to by ta łódź podwodna jego wyobraźni mogła pływać pod lodami i dotrzeć do bieguna. Jego łódź podwodna miała napęd elektryczny. I znow

jego fantazja zawiodła. "Nautilus" amerykański ma napęd atomowy.

Mimo wszystko fantazja myśli żeglugowej, gdyż do swej łodzi podwodnej stosuje on napęd elektryczny, a nie jak dotąd się miłośni ludzkich. Genialny uczony XV wieku, Leonardo da Vinci, był chyba jednym z pierwszych uczonych, którzy opracowali plany łodzi podwodnych — naturalnie o napędzie miłośni ludzkich, gdyż motorów wówczas jeszcze nie znano.

Pomysł Leonardo da Vinci, został jednak dopiero zrealizowany w 1801 roku przez amerykańskiego uczonego Fultona. I znowu nazwę, iego łódź podwodna otrzymała: "Nautilus" a wyposażona była w pletwy poruszane siłą miłośni ludzkich.

Pierwszą prawdziwą łodzią podwodną zaopatrzoną w napęd motorowy, była francuska "Plongeur", popędzana motorem na sprężone powietrze. Próba dokonana w 1860 roku dała bardzo mierne rezultaty. Zaniechano więc dalszych doświadczeń.

Zbudowana w dwadzieścia i kilka lat później nowa łódź podwodna, ale już o napędzie elektrycznym dała znacznie lepsze rezultaty. "Gymnote" potrafiła na powierzchni rozwijać prędkość do 12 kilometrów na godzinę, pod wodą zaś około 7 km. na godzinę. Mimo tych właściwości nie przyjęła się ona na większą skalę, a to dlatego, że akumulatory jej bardzo szybko się wyczerpywały, a więc nie mogła odbywać dalszych podróży.

Jeszcze większym osiągnięciem cieszyła się łódź podwodna francuskiego uczonego Laubeoufa, który swoją łódź zaopatrzył w dwa silniki: silnik parowy do poruszania się na powierzchni wody i do ładowania akumulatorów, oraz w silnik elektryczny, którego używano tylko w chwili zanurzenia się pod wodę. Łódź ta z roku 1898, mogła już odbywać dalsze podróże.

Łódź podwodna w przeciwieństwie do zwykłego okrętu powszechnego, musi posiadać niezwykle silną konstrukcję. Zanurzenie bowiem na 300 metrów w głąb wytwarza ciśnienie około 30 atmosfer. Stąd konstrukcja łodzi podwodnych musi być odpowiednią. Zasadniczo więc okręt podwodny posiada dwie ściany, a nawet raczej dwa kadłuby: zewnętrzny, zrobiony ze stosunkowo cienkiej blachy, oraz wewnętrzny, mający zwykłe kształt wrzeciona lub cygara zrobiony z silnej i grubej blachy stalowej.

Taki okręt posiadający dwa kadłuby szczelnie pozwała nie wielkim kosztem na utrzymywanie się nad wodą, jak i pod wodą. Między bowiem obydwa kadłuby wpuszcza się powietrze, które utrzymuje taką łódź podwodną na powierzchni morza. Z chwilą, gdy okręt chce

się zanurzyć pod wodą, otwiera się krany i woda wpaada pomiędzy oba kadłuby i wypycha powietrze. Wskutek obciążenia wodą statek pogrąża się we wodzie. Kiedy ponownie chce wypłynąć na powierzchnię, zamyka krany i wypompowuje wodę pomiędzy obu kadłubów.

Opisany sposób budowania łodzi podwodnych zasadniczo nie uległ większym zmianom, od czasu "Narwala" Laubeoufa. Głównie rozwój łodzi podwodnych zależy od zwiększania szybkości i możliwości dłuższego przebywania pod wodą. Osiągnięcie uczonych techników amerykańskich w zbudowaniu łodzi podwodnej o napędzie atomowym umożliwiło zdobyć obydwą te warunki naraz. Łódź podwodna nie potrzebuje już zabierać ze sobą ogromnych ilości paliwa. Wystarczy tylko kilkanaście

plytek uranu t. zw. wzbogaconego w promieniotwórczość. Wskutek tego amerykańska łódź podwodna może przebywać pod wodą teoretycznie nieograniczoną ilość czasu. Powietrze potrzebne załodze do oddychania uzyskuje się z butli tlenowych, zanieczyszczone powietrze usuwa się przy pomocy specjalnych pomp, a o paliwo nie ma kłopotu i można przebyć pod powierzchnią dziesiątki a nawet setki tysięcy kilometrów, bez nowego zaopatrywania się w paliwo.

Motor atomowy działa na bardzo prostej zasadzie. Stos atomowy wydziela ciepło, które jest chłodzone zwykłą wodą morską, która rozgrzewa się do temperatury 200 stopni. Woda ta wydziela parę, która odpowiednio sprężona porusza motory o sile 8.000 koni mechanicznych. Amerykańskie łodzie podwodne posiadające tak silny napęd, oraz bardzo opanowane kształty, rozwijają na powierzchni szybkość 52 kilometrów na godzinę, a pod wodą 37. Ponadto silna konstrukcja pozwala na osiągnięcie o wiele większych głębokości, niż dotychczasowe łodzie podwodne.

"Nautilus" — odbył podróż pod biegun północny przebywając stale pod wodą na głębokości 100 metrów, odległość 3.902 kilometrów. W czasie jazdy przez cały czas odbywały się badania i pomiary dna morskiego. Sprostowano wiele dotychczasowych błędów w obliczeniu głębokości dna morskiego. Okazało się też, że na północnym biegunie geograficznym jest głębokość 4.087, a więc o 588 metrów głębiej, niż poprzednio obliczano. Na tej głębokości woda ma temperaturę około 0 stopni C. Grubość warstwy lodów na samym biegunie wynosi od 300 do 400 metrów.

Pierwsza podróż podbiegunowa spowodowała nie tylko w świecie żeglugi morskiej — wojennej wielkie zaintereso-

wanie, ale i żegluga prywatna: handlowa i pasażerska obiecuje sobie, że w ten sposób nie tylko skróci czas transportu i przejazdu, ale także zyska się na większej stabilizacji okrętu, co nie będzie powodowało t. zw. "chorób morskich", jak również nie będzie potrzebna zbyt starannej pakowania rzeczy łatwo tuczących się. Nawet bowiem największe okręty powierzchniowe nie potrafią utrzymać dobrej równowagi w czasie burzy i wielkich fal.

ADWOKAT

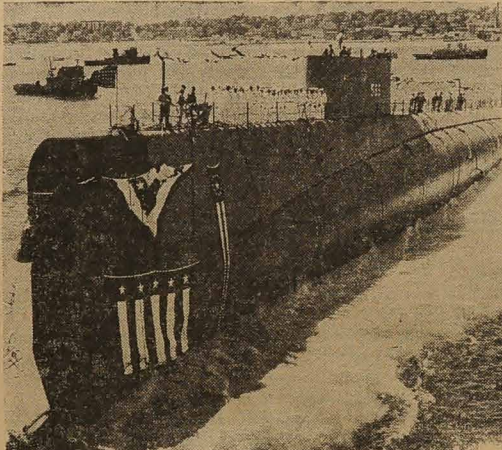
DR. LUCJAN KASPRZAK
Zna język polski
Biuro przy Pracu Osório,
45 - piętro I, sala 105
(EDIFICIO ANA CRISTINA)
Przeprowadza sprawy naturalizacji, robotnicze, inwentarze, procesy cywilne, kryminalne i ułatwia nabycie książek na polskiej dla cudzoziemców.

PLYTY POLSKIE
Mam do odstąpienia pewną ilość płyt gramofonowych. Wiadomość w Tow. Im. Piłsudskiego, Rua Clotário Portugal 68.

AUDYCJE POLSKIE!
Radio "SWIT" nadaje swe audycje w każdą sobotę. Radiostacja "Guairacá" 560 kilocylków, od godziny 7-mej do 7,30 wieczorem.

Para o bom funcionamento do ESTOMAGO e INTÉSTINOS
USAR:
ELIXIR WESTPHALEN

"TRITON" — ósmy z kolei statek podwodny o napędzie atomowym, wyprodukowany przez Stany Zjednoczone. Posiada on dwa reaktory atomowe, długość 136 metrów i ciężar 5.900 ton, podczas gdy "Nautilus" pierwsza łódź podwodna o napędzie atomowym, zaopatrzona była w jeden reaktor atomowy, mierzyła 97 metrów długości i ważyła 3.200 ton.

